

Ha igazán kellemesen akar mulatni, hozassa meg a most legújabb megjelert

„Gyártás telefonál“

ezim kétoldalas tréfa, kacagató hanglemez. Ára: Hat darab ócska, lejátszott hanglemez. Ezen lemez pénzért nem kapható. Gyártás Dezső ezen lemezen ugyancsak megkacagtatja a hallgatóit. — Elejétől végig holtira neveltető! Kizárólag csakis

WÄGNER

„Hangszerkirály“-nál kapható Budapest, József-körút 15. Beszélőgépek 100 koronától 500 koronáig. — Nagy fényképes hangszer- és lemezgyűjtemény!

VISZKETEGET,

izzadás, napégés, bőrhámítás, rüh és sömör, bőrbaj, fekély daganat és sebek ellen biztos és gyors hatású szer a Boróka-kenőcs.

Törv. védve. Nem piszkil és teljesen szertalan. Kis téglgy 3 korona, nagy téglgy 5 korona, családi téglgy 9 korona, hozzávaló Boróka-szappan 4 korona használati utasítással. Kapható az egyedüli készítőnél: GERŐ SÁNDOR gyógyszerésznél, Nagykörös 96 Budapest részére kapható Török József, Király-utca 12. sz. és Belső László, Békinyi-utca 13. sz. gyógyszerárakban. — Vidéki megrendelés cím: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykörös.

Betegtoló-kocsikat

rokkantak és amputáltak részére jótállás mellett a legártóssabb és legegészségesebb kivitelben valamint a betegápoláshoz szükséges összes eszközökkel, műköszöket, járó és nyugtatókat a technika legmodernebb elvei szerint gyárt.

KELETI J. Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám. Alapított 1878. Tel. 13-76. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jótállás a biztos eredményért!

Patkánin lökeletes biztos-patkányirtószert (nem mérgező) emberre és háziállatokra nem veszélyes. Reitter Oszkár nagybeszereket ny. főkapitány és fajbaromlányviselőnek tulajdonosa, 1 doboz 3 kor. Ismeretlen leírást kérésre ingyen küld a Patkánin-gyár egyedüli elárúsítója, a Torontáli Agrárbank R.-T., Nagybeszereken.

A PUTNOKI (Gömör m.) ALL. HÁZTARTÁSI ISKOLÁBAN A beiratás megkezdődött. Prospektust küld az iskola vezetősége.

Csunya a nő

arca, ha szeplő, miteszer, májfolt borítja.

A „Formosa“-Arckrém

használatától elmúlik a szeplő, sömör, májfolt,

az arcbőr puha, sima, fiatalos kinézésű lesz, a ráncok eltűnnek és megóvja a bőrt miteszer képződését. Egy téglgy Formosa-arckrém nappali használatra (száraz) használati utasítással K 3.— Egy téglgy Formosa-arckrém éjjeli használatra (zsíros) használati utasítással K 3.— A Formosa-puder felírásit a fáradt arcbőrt, fiatalít, a bőrnek érdekes matt kinézést ad. Nem zsíros (fett) puder, könnyű, selymes. — Az izzadt, fényes, zsíros bőrnek nélkülözhetetlen! Egy nagy doboz Formosa-puder (minden színben kapható) használati utasítással K 3.— A Formosa-arckrém és a Formosa-puder használati utasítással kapható a főraktárban: PARATOL-MŰVEK, VI., Eötvös-utca 28. szám.

MOLNÁR FERENCZ ÚJ KÖNYVE:

AZ ÓRIÁS

ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtőte és magyarázta Dr. PONGRÁCZ JENŐ budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárás, víz- és gázszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás. Mindenütt kapható. Ára kötve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkijadásának gyűjteményében.

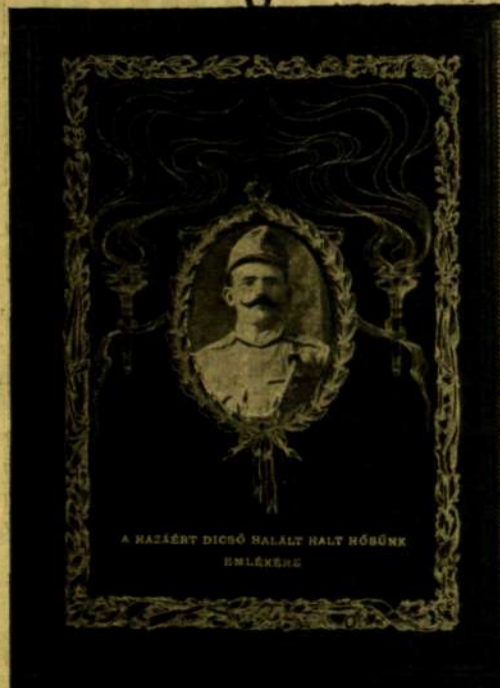
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál, Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Órizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden családból kiragad egy-egy kedves hozzátartozót, kinek emlékét szívünkbe zárva, feledni nem tudjuk. Ezeknek a dicső halált halt hőseinknek emlékét megörökítendő, igen díszes, szép kivitelű fényképtartó keretet, (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) melybe hősi halált halt kedveseink arcképét elhelyezhetjük, egy levelezőlapon történő megrendelésre bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

Eredeti nagyság 10x18 cm. Törvényesen védve. Teljesen szertalan falra is függeszthető, asztalra is állítható.

TÉLI és NYÁRI GYÓGYÜZEM BAD NAUHEIM TAUNUS MELLETT

Kiváló gyógyeredmények szivbajoknál, kezdődő érelmeszesedésnél, izom- és ízületi rheumánál, köszvény, hátgerincz-, női- és idegbajoknál.

Az összes új gyógyszerközök. Gyönyörű park és erdei sétányok.

Kérjünk a „Geschäftszimmer Kurhaus-Bade“-lől legújabb A 148. sz. tájékoztatót. Az üdülőhely osztrák-magyar monarchia, török és bolgár hadsereg és tengerészet részére, a szövetséges államok tisztjeinek és egészségügyi tisztjeinek ingyenes felvételt nyújt.

VASÁRNAPI UJSÁG

28. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JULIUS 15.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 50 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — — 24 korona. Félévre — — 12 korona. Negyedévenként 1 koronával több. Negyedévre — — 6 korona.

A „Világkrónika“-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldíj is esztolandó.

HINDENBURG TÁBORNAGY AZ OSZTRÁK-MAGYAR FŐHADISZÁLLÁSROL TÁVOZÓBAN BUGOSZIK ARZ VEZÉRKARI FŐNÖKTŐL.

AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA.

(Folytatás.)

Mert értesülésem szerint, ti királynők és hercegnők nem szolgáltátok ki magatokat, mint a többi amazonok, a bármily férfival való véletlen találkozásnak... a ti pártok mindig egy előre kijelölt királyi, fejedelmi sarj, kit jó eleve külön követések ajánlanak fel, ti bevárjátok a jelentkezőket s aztán magatok választotok közülük, igaz-e?

— Így van, — felelt Antiope helyett Melanippe, — valóban jötték is már ily követések a phryg, paplagon, kappadok, órmény s más egyéb udvaroktól...

— Hagyjuk, — vetette oda Antiope, — nem érdekel... Anyámrá, a felséges Marpésziára bízom, ő majd elintézi...

Ép leértek, Omphale amútan ölelte át felséges nővérét:

— Nem értelek. Érzékeid alusznak... Tudod, megvetem a férfit, de az egyszer mégis szeretnék az a férfi lenni, a ki tégedet felkötönl!

A lyd királynő az oldalvást külön lépkedő Molpadiához fordult. Melanippe is ő rá nézett s szinte aggódva sügta Antiopeának:

— Mit tétél vele? ezt ugyan sose felelji el neked Molpadiá!

A magas Ezüst Fal mögött kobéként süztel, színesen izzott a Szent Udvar, a papság színtelmes pompával ünnepelte a Nagy Istennő évi legnagyobb éjszakáját. A szentélyhez felvezető széles lépcsők és terrasok zsúfolásig tömve voltak nemesak sárgafüves megabyzokkal s fehér-füves papnokkal, hanem temérdek vendégfejedelmekkel s vendégpappal is, kik mind az a ephesusi istenségnek jöttek hódolni. A csoportok mind szigorú ritus szerint festői lassúsággal mozogtak, fejlődtek, oszoltak, váltakoztak s e nagyszerű felvonulások alatt egy perzig se szünetelt a muzsika s ének. Örjítő, szenvedelmes dallam, a herelt papok sikkító asszonyhangja vezette s a szent leányok lihegő, ritmikus szerelmi sikolyai adták hozzá a kísértet. Ott álltak lenn köröskörül mind a haterzen csillógó, tarka szerelmi díszben, illatos és nyugtalan sokadalommal föltvén be az egész Szent Udvar... Az ének egyre lázasabban lüktetett s közben az áldozati állatok bőgése hallatszott: a libátlan és soha még járomba nem fogott bikákat, továbbá az özbakokat, bölényeket, szarvasokat, csupa himálátokat, mind onnan a felső terras falának az ornáról taszították le a nyaktörő, halálos mélybe, az alsó terras márványára, ép a köoltár elé. Az állatok tört tagokkal hörögtek, rángatóztak, de az oltárségek hamarosan végeztek velük... Olykor azonban nemesak innen, hanem még sokkal magasabbról, az aranytetőről is hullt alá áldozati élő lény: hitbuzgó szülők vetették le zsákba varva sűrű gyermeküket az alanti kőre a Nagy Istennő gyömbérszerű díszítésére; ily alkalmakkor rendszerint sikkítottak a syr tophel trombiták, de a gyerek szörnyű jajja azért többnyire túlsikoltotta még ezt a rezes lármát is. Lenn zúgott a köoltár tüze s égbekigyózó lángjai szilaj árnyakat táncoltattak fel a magas zöld márványoszlopokon; itt lenn az áldozásnál a főmegabyz volt az úr, ott fenn az oszlopok alatt a főpapnő, a Hold Főleánya vezette a szent bálvány kihozásának a fontos szertartását. Markos legények kellettek ide; hogyne, hisz szinaranyból volt a Nagy Istennő körmeneti hordozható házikója, így az álporoszló Theseust is felrendelték a fehér ló teteme mellől.

Mire az athéni Zetessel a sokadalmon át felgurakodott, akkora a Hold Főleánya már a szentély belsejébe vonult kíséretével. Poseidonia fia megállt egy percre az oszlopok közt, megfordult s lopva a tengerre Samos felé nézett: csak el ne kessék Phorbas!... aztán némán, jelentősen mutatott az előcsarnok homályában fehérlelelelő elefántcsont-bikákra s megfenyegette őket: «bőgni fogtok, de onnan Samos felől... Besuhantak a ciprusfából ácsolt szagos kapun

a babyloni s tyrusi drága kárpitokkal puhára aggatott szentélybe. Zsibbasztó, nehéz illatoktól volt terhes itt a lég; a magasból hosszú lénczon számtalan koronaalakú és soklángú lámpás lógott alá s fényük álmatagon esett a mind más-más színű s más-más keleti királytól ajándékozott száznál több oszlopra. A falakon véges-vegig sűrűn lógó kincses fogadalmi emlékek ragyogtak: arany s ezüst kezek, lábak, keblek, fülek, szemek s főként szívek nagy számmal... A Hold Főleánya, kit száz amazon testőrtáncos és hét «ökéletes», vagyis legfőbb rangú jós papnő kísért, ép azzal volt elfoglalva, hogy a hagyományokhoz képest a nagy özőnvíz emléket szentelje meg: egy a padló márványába csinált hasadéka nagy ünnepélyesen mézzel és liszttel kevert tengervízzel öntött bele, annak az emlékére, hogy a jó Anyaföld egykoron így szivta magába, így itta fel a világfűllasztó özőnvizet s mentette meg vele az emberiséget... Aztán előbbre vonultak a füstölőkkel s egy Arany Falnak nevezett remekbe-kovácsolt rácsra át a szentek szentélyébe léptek be. Egy papnő s egy amazon félrehúta a nagy sárga függönyt s lépcsőzetes márványtalapzatán ott állt aznap palástjában és szoknyájában a Nagy-Istennő. Sok reszkető bökölés után maga a Hold Főleánya lépett fel hozzá, hogy a bálványt átöltöztesse.

Mert külön ruhája van neki az év minden egyes napjára, — magyarázta Zetes, — és látod-e, uram? hozzák is már az újat a ruhatarból, egy papnő meg egy amazon viszi fel neki a ma éji legszebb köntöst... Szinarany szövet, s mennyi a drágakő rajta!

Theseus elámul. A ruhacsere alatt a bálvány egy percre csupaszon maradt s az athéni ekkor jól látható, voltaképp ily egyszerű és dísztelen ez a szőlőtől faragott óségi szobor. Fejébe a korona, feje mögé pedig egy a teli holdat ábrázoló korong volt faragva; az arcz, bár erősen festett, pirosított, már majdnem felismerhetetlenül sötét volt, úgyszintén olajosbarnán domborultak az istennő termékenységét jelképező temérdek emlő is... A Hold Főleánya ép a karokhoz nyult, hogy kipróbálja őket: az istennő úgy ezeket, mint az érzéradakra támaszkodó nyitott kezeket is bábi-szerűen tudta mozgatni. A főpapnő mindazonáltal megfordult s halkán nárdus-olajat kért, — kézbe vette a szent iveresét s a szoborba fűrt lyukakba mindenhová pár cseppet öntött bele, hogy az istennő tagjai továbbra is ruganyosak maradjanak. Aztán szent áhitattal, reszketve töröltette le a bálványt, melynek espője és láb-szárai egy szarvasdombornívűvel ékesített s lefelé egyre szűkülőbb zárt hüvelybe voltak beleszorítva... Theseus kíváncsián nézegette volna még, de már is a földalatti kincsesház lépcsője felé tuszkolták őket. Az athéni zsákmánylós szeme elkáprázott e temérdek drágaság láttára: amphorák, hydriák, vedrek, szőlőtőkék, életnagyságú oroszlanok, sőt egész pálmafák ragyogtak ott szinaranyból s főként sok hordozható aranyházikó sorakozott egymás mellett. E házikók, melyek kicsiben mind az oszlop nagy szentélyt ábrázolták, csak ép-akkorak voltak, hogy a Nagy Istennő a körmenetekre beléjük, illetőleg alájuk állhasson.

— Te, Zetes, — sügta Theseus, — itt mi nem voltunk utóljára... Te ma éjjel még idevezetted Phorbast, — majd ha bőgne az elefántcsont bikák!

Pár percz múlva markos poroszlok vállán már megjelent a Nagy Istennő a zöld márványoszlopok előtt; jött a Szent Udvar örjögő öröme közt legdíszesebb házikójában s a vivők egyike maga Theseus volt. A hogy ép lefelé indultak a főlépcsőn, a tengerre tekintő athéni egyszerre elcsapadt: hogyan, hisz arra Samos felé nyüzsgő az éj, mozdul a sötétség, — mint megannyi búvá madár szárnya, vitorlák lapulnak, hajók szaporodnak... és mindezt

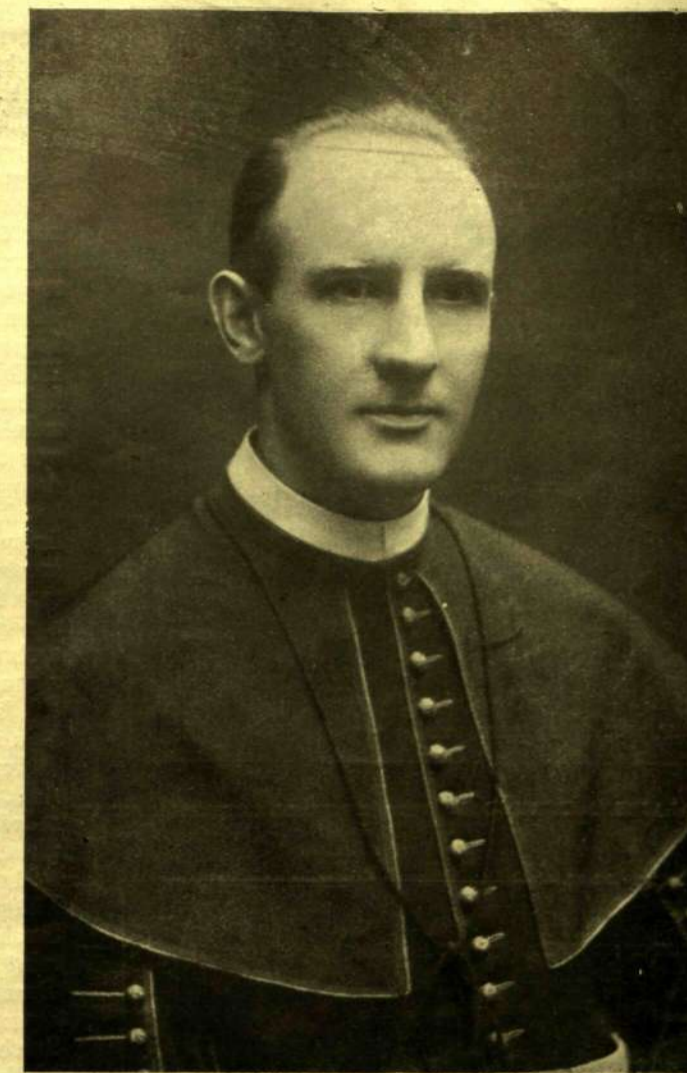
Ephesus nem látja? Ámul s megnyugodott; nem, nem, a rajongó vak Ephesus most csak az ő Nagy Istennőjét látja!

S a rajongó Ephesus valóban vak maradt mindennel mással szemben, — a mértőföldes menet a Kolophon-utczán haladt már s minden egyes lejtő lépésével csak annál izzóbbra gyűlt a véle lihegő tizezrek ragályos tömeg-örülete. Tüzelt e t az állandó, ritmikus taps, a lüktető újuló táncos toppantás s a «Nagy a Nagy Istennő!» üdvkiáltásnak a hörgésig való örökös és örjítő ismétlése. Legelő a fáklás amazonlovakok mögött a szent leányok, a küldöttsegek és vendégpapok vonultak a hódolni jött rokon vendégistenségekkel; hosszú sorban, kincses házikókban vállon-vitték ezeket, köztük Komana fából való híres Maha-Mai istennőjét, a melleti Anaitist s a valamennyi közt leghíresebb pessimanti Agdistist. A nép főként ez utóbbi iránt érdeklődött, ágaskodva nézett kupolás ezüstházikója felé, melynek kristályoszlopai közt az istennő jelképeként egy fekete kő díszlett. E kő az égből esett alá s egy női szájforma hasadék volt rajta, itt szokták a hívők megcsókolni s ha az istennő visszaadta, a csók gyógyító, csudatevő volt... A vendégistennők után üvöltő gall papok következtek késsel hadonázó megabyz-jelöltekkel; e sapadt ifjak voltak a nap férjfései s a tömeg felette rokonszenvesen üdvözölt és tüzelte őket: «rajta-rajta!» Azzal elkezdődött a gallok vezetésé mellett a karokkal való szédítő kerítés, melyet flótahang, tympanonszó s bronztányérokkal való tapsolás gyorsított, a míg csak a jelöltek le nem rogytak s eszükvesztettségében diadalmas jajszó mellett meg nem esonkították magukat. Az asszonyok tombolva magasztalták, karjukba fogták fel ezeket az újuló vallási hősokeket s mindjárt arannyal teli sárga sipkát adtak nekik; boldog volt, a ki elsőnek házához vihették egy ily «új szentet» s ápolhatta, csak persze vigyázni kellett, hogy a szent nála meg ne haljon, mert az ily halál örök átkot és szerencsétlenséget hozott az illető házára... E jelölteket a fájdalmasan sipító megabyz papok szárai követték s utánuk végre feltűnt a Nagy Istennő hatalmas aranyházikója. A baloldali vivőrud eleje ép a Theseus vállán nyugodott s ő álmétkodva nézte az amazon testőrtáncosok haladó körben mily hévvel járkák körülöttük a szent Pektent táncot. E tánc, melyben bárdját villogtatva minden egyes amazon a szomszédjával vivott, voltaképp az ephesusi istenség védelmét ábrázolta... Fátyolfelhős papnőivel a Hold Főleánya zárta be a menetet s a hogy már a Tantalus Térhez közeledtek, a gallok, megabyzok s pekten-táncosok szereplése után a papnők énekkarára került a sor. A szigorú szűzek tárt karokkal, rajongva énekeltek a Nagy Istennő erejéről, szépségéről s tojásból lett csudás születéséről: «a szent Holdtojás az égből Ephesus mellé a torkolló Kaystros folyóba hullott, fűre jó halacsák találtak rá ott; ők az árban odább segítették, a partra is kigördítették, — itt aztán ágya lett a meleg kristályhomok s kiköltötték szerelmes galambok...» «Oda, oda!» zúgott a tömeg, — «a hol ő született!» Most aztán a Hold Főleányának a vijjgő hangja sikkított bele az éjbe: «Nagy Istennőnk, te öröktől fogva s örökké uralkodó örökasszonyi erő e földön, te Mindenek Anyja, vagy a hogy más németek hívják: Kybele, Bendis, Ma, Rhea, Britomartis, Maha-Mai, Artemis, Nin-Mach... te ki mind e mellett mégis mindig ugyanaz s egyedül igazi neveden mégis csak a mi ephesusi Nagy Urnőnk vagy, üdv neked, hozzád, a te születéssé helyére megvünk, hadd szülessen a te uralkodó asszonyi erőd ez idén is újra bennünk!»

Vonult a menet s uszályában egyre több tizezreket vonszolt maga után. A Tantalus

Téren egyszerre örvénynyé kavardott az emberár, — friss arany és ezüst folyóként az Omphale s Antiope udvara torkollott bele a felvonulásba s pedig ép közvetlenül a megabyzok után. Elsőbb a tisztviselők, udvari nők s kisebb vendégfejedelmek csatlakoztak, aztán a királynők álltak be a sorba; Theseus jól láthatta, a lyd felségnek Heraklestől vont kocsjá mint kanyarodik eléjük, — Antiope, Melanippe és Molpadiá oldalt lovagoltak. Kiséretük gázolva hömpölygött utánuk s főként egy udvarhölgy került különösen közel az athénihez: Amastris bújít át a karja alatt s szeme figyelmeztetően villant: «majd a tengerparton a máglya előtt... csak reám nézz, én intek neked!» A hercegnő nem folytathatta, mert suttogása kacajjal vegyes jajba fült bele, — a jaj az üvöltő Zogáné volt, ki ép tűz kínjára ébredt részességéből a gyűlö máglyán, a kacaj pedig a népé s a rabszolgakirály volt szeretője, kik az egy hetes feleséggel élükön hahotázva táncolták körül a lángoló farakást s közben véresre korbácsolták a Zogán ocsúdó népét. E nép, vagyis a Zogannal dözsölt rabszolgahad, sírva térdelt ott a máglya alatt s az egy heti szabadságos élet után most szegyenletesen taszított vissza előbbi szolgai rab állapotába; a nép röhögve segített a korbácsolóknak s a ki csak tehette, mind rúgott egyet a hazakötődő szerencsétleneken... Ha csak rabszolgák is, mégis férfiak voltak ezek s Omphale hangos nevetéssel gyönyörködött megaláztatásukban. A rabszolgakirály «özvegye», Ada hercegnő, ki egy hétig élt a Zogannal, hevület, a jó kedvtől mámorosan támolygott oda a néjéhez. A lyd felség kedvtelve paskolta a hüga pirult arcát:

— No, jól mulattál?
— Pompásan...!
— Hát nem megmondtam? Lássátok, nem oly ostoba ez a hagyomány, mely királyi hercegnőt rendel az évi Zogán egy heti feleségül: a népek hizeleg s te jól mulatsz mellette! a Zogán mindig szép fű s a mi a legfőbb, te semmit se vesztesz vele, mert ime, az a ki bírt, ölelt, illően meg is fizetett érte, vagyis meghalt, nem él, nincs többé... És ha gyermeked talált lenni tőle, az mindenekelőtt a tied, vagyis mindenképp hercegz vagy hercegnő...

ROTT NÁNDOR, AZ UJ VESZPRÉMI PÜSPÖK. — Goezleth fényképe.

Fenn a máglyatetőn ép álomlott a szenesedő hulla.

— Hatalmas alak... mondd, és milyen volt különben? — érdeklődött Melanippe.

Ada, ki a Zoganné tréfas koronája helyett újból a maga hercegnői komoly kidarását tette fel duzzadó dús vörös kontyára, ép dévajul pillantott a máglyatetőre. Egy perczre össze-rezzent s idegesen, szinte szegyenkezve dörszölte kezefejével rabszolgacsókos ajkait. A végén vállat vont:

— Hogy milyen volt? Eh, hát férfi volt... Omphale sohajva legyintett:

— S a férfi voltaképp mind egyforma,

— Mind barom, indulatoskodott Molpadiá, — s üdv neked, Ada, köszönet, hogy im, egygyel kevesebb van!

Ada, ki ép kidarisanak a gyöngyös füllebbentyűjét tüzte fel, elgondolkodott:

— Nem, a férfi nem mind egyforma. Nem akarok igazságtalan lenni... Egy férfi, a ki tudja, hogy egy hét múlva meghal, tán mégis kedvesebb, sietőbb a csókkal...

— Valóban? — töprengött Melanippe.
— S ő ilyen volt, kedves volt, — tette hozzá halkán Ada, újból a máglyára nézve, — szegény!...

Csend. Azonban már is fenyegetően csapott le rá az Omphale nevetése:

— Hohó, mit mondtál? S mi az ott a szemedben? Könyesepp? Te, vigyázz, jól tudod, a ki a Zogant siratja, annak vele kell halnia... A tűz még nem aludt ki.

Ada tátott szájjal rémült, — ősmerte ő az Omphale nevetését s iszonyat szállott a szemébe. Erőltetett, görcsös kacajjal kezdett védekezni, mely hovatovább örjögő hahotává torzult: «nem, nem, kegyelmezz, nem sajnálom!...» Trombitaszó, a menet újra megindult, Molpadiá, ki elől volt, boszusan fordult hátra lováról:

— Ugyan, takarékoskodjál már kissé azzal a kacajjal, még szükséged lesz rá ott kűm a Herakles és Theseus máglyájánál...

Antiope szólalt meg:

— Herakles megvan, de hol az a Theseus? Szeretném már látni.

(Folytatása következik.)

MIÉRT?

Ő tudja mit, miért művel, Könyzapporral vigasztalni
Nem a mi véges elménk, Az elcsüggedt mezőket,
Nehéz sorsunk miatt panaszt Miért kérjük mind hiában
Hiában is emelnénk. A hallgatag felhőket?

Miért tüzel reánk a nap, Ő tudja, a Mindenható,
Rég óta oly keményen, Kihez fel-felsóhajtunk;
Hogy földünkön az éltető De talán már ő sem akar
Növényvilág kiégjen? Könyörtölni mirajtunk.

Lévay József.

LUDENDORF FŐSZÁLLÁSMESTER ARZ VEZÉRKARI FŐNÖKKEL FŐHADISZÁLLÁSUNKON.

HINDENBURG TÁBORNAGY TÁVOZIK FŐHADISZÁLLÁSUNKBÓL.

RÉSZLET STROBL ALAJOS MŰTERMÉBŐL.

MŰVÉSZEK OTTHONUKBAN.

STROBL ALAJOS.

Önmagáról.

Hogy miért kíváncsítottam a háborúba?! — Ennek egyszerű magyarázata a hitem: egy nemzeti művészeti fejlődésére épen olyan hatalmas jelentőséggel bír egy győzelmes háború, mint bármilyen nemzeti érdekre... Én pedig szeretem, imádom a művészetet... Csak a nagy betegség hozhatott vissza onnan. Nyolcz hónapos tátrai tartózkodás után teljesen talpraállított s új erővel, friss kedvvel, hatalmasabb szeretettel térhettem vissza régi szeretőmhöz: a munkához. Most foglalkozom a multtal és a jellel. Rekonstruálok és új álmokat szövök... A művészetemben egyébként most is azok a vezetők, a mik azelőtt: hódolat, rajongás a szépért, a fenségért, a napért, a levegőért...

Strobl Alajos.

STROBL ALAJOS MŰTERMÉBEN.

A régi Epreskertnek még ma is szépségekben gazdag pontja: a Bajza-utcai mesteriskola, birodalma a magyar képzőművészet két élő büszkeségének, Strobl Alajosnak és Benzúr Gyulának. A mesteriskola két részre oszlik: a szobrászati és festészeti részre. A szobrászati rész egy gyönyörű park közepén fekszik s ennek a parknak a tulsó végén elterülő villáskában van Strobl Alajos műterme, a hová a nagy épületől vadregényes, szederindás út vezet a látogatót. Köröskörül a nagyszerű parkban, vadrózsa bokrok között, majd szabad pázsitok területén egy egész klasszikus világ tárul elénk. Itt van Apolló költői feje, távolabb egy kissé Vénusz ragyogó szép aktja műzsák, gráciák környezetében. A másik oldalon szembe néz velünk Flóra istenasszony, mögötte Psyche, majd Dionysos erőteljes arczán túl, a klasszikus világ mögött a vadregényes bokroktól mentes pázsiton van felállítva Jókai, Kolessey szobra is. Több alkotással együtt. Ezeket mind Strobl mester rendezte el így, az ő «Olympusán», hol Rómában, hol Firenzében szedvén össze az értékes művészeti másokat, hol pedig tiszta idealizmusból, szeretetből a maga műtermében, a maga költségén faragván kőbe, hogy méltó helyet teremtsen a képzőművészet forrásának.

Benn a műtermében hatalmas munka folyik: nem tárlatok, nem megrendelések és nem pályázatok számára. Idealizmusból, stüdiumból, tiszteletből és jövő tervezetésekből, egyelőre pihenő propezióciók ösztökélésére. A legszebb műtermében egy újabb Jókai szobornak a mellékalkjai készülnek most, mellette ott van Munkácsy csaknem befejezett agyagterve. Csudálatosan szép, karakterisztikus, gondolkodó fő, még maga, a halhatatlan nagy magyar mester

KÉSZÜLŐ SZOBROK.

STROBL BENZÚR MELLÉSZOBRÁT FARAGJA MÁRVÁNYBA.

Jelky Gyula felvételei.

ült hozzá modellt — Párisban. Ott kezdte meg a mesterművet Strobl, ott is akarta befejezni, de nem juthatott hozzá, mert időközben a nagy Munkácsy alkotó kezeiből örökre kihullott az ecset... Ez a szobor is az epreskerti «Olympus» számára készül. A külső teremben az ősz mester édes anyjának vörös márványba faragott szobra áll, sok gyönyörű félig elkészült olyan plasztika között, a melyek nem maradnak el sohasem a mester művészi érdeklődésének köréből. Ezek kedvenc témái és sokféleképen alkotja meg ragyogó elképzelésében. Ilyen például nála nemzeti művészetünk kincsének, a daloszávu *Blaha* Lujzának s a nagy *Pálmay* Ilkának is az alakja. Hódolása sohasem szűnik meg s érdeklődésének legbensőbb szeretetével csügg a két ragyogó művésznő alakjának elmélyedésén. Itt ül hatalmas üvegbura alatt agyag modellben a drága nagyszony: *Blaha* Lujza, a «Piros bugyelláris» kacziás ruhájában, tulipántos ládán, azzal a finom, elbűvölő magyaros mozgással, fiatalos arczán kaczer, bájos mosolygással, a hogyan csak *Blaha* Lujza tudott mozogni és mosolyogni a nagy népszínműben. Távolabb *Pálmay* Ilka szobra márványba faragva. Finoman ívelt száj, a rendkívül bájos arczél, a kaczerán hajló orr, élő, beszélő, mosolygó szempár, a legszebb vonalú nyak s a legigézőbb derék, méltó és csalhatatlan mása a ragyogó szépségű *Pálmay* Ilkának... Csak az igazi szeretet, a két nagy nő művészetének járó hódolat tudhat ilyen hívséges plasztikát alkotni! Távolabb van *Ujházi* Ferencz, a 94 esztendőös festőnek a portréja, majd *Orléanski* Fülöp herczegé, a ki pedig állandóan ott él Strobl mester művészi érdeklődésében, úgyis mint szép férfiú, mint vadász. De megtaláljuk *Benczúr* Gyulát is ecsettel, palettával kezében, elgondolkodó arczal márványba faragva, majd *Széchenyi* Gyula gróf főlovászmestert s *Erzsébet* királyné ülő szobrának modelljét.

Mint ismeretes, Strobl mester, még a háború legelején, mint népfelkelőhadnagy harczterí szolgálattételre vonult be ezredéhez — teljesen önként. A hatvanas években járó művész a legmerészebb elszántsággal kemény harcokban vett részt, mint századparancsnok, míg végül megfáradtan, betegen érkezett haza — az Epreskertbe. Azóta főhadnagy lett vitézi érdemeiért, s az itthoni pihenést, munkával tölti. Legkedvesebb munkája ezidőszent a «Világháború emléke» melyet, ezredének, az első huszárezrednek a számára alkot. A műemlék a kaszárnya udvarán lesz felállítva legközelebb várható befejezése után...

... Strobl Alajos főhadnagy uram, a betegen hazaérkezett ősz katona nem pihen most sem... Dél előtt a kaszárnyában dolgozik, délután pedig az Epreskert magánosságában váltja valóra ideális művészeti álmait...

MŰTEREMRÉSZLET SCHULEK PRIGYES, MUNKÁCSY, JÓZSEF FŐHERCZEG, BEÖTHY ZSOLT ÉS SZILÁGYI DEZSŐ SZOBRÁVAL.

A MŰTEREM OSZLOPCSARNOKÁBAN. (Hatal Henneberg tábornok stramlékének modellje, balról egy hadi kutya szobra.)

STROBL ALAJOS MŰTERMÉBŐL. — Jelky Gyula felvételei.

A CENZURA

Ifjúsága hajnalán, ez bizonyos, a világ teremtése óta még egyetlen egy férfinak nem volt se ábrándja, se becsüvégya, hogy cenzor legyen belőle. Olyan országról se tud a történelem, a melyben a cenzura valaha csak egy óra hosszat is a népszerűség verőfényében fürdhetett volna. A cenzurát gyűlölték mindig és mindenütt. Jelenvalóságának bilincs volt, emlékek szomorú és átkos. Holott nincs rá mód tagadni, hogy a cenzura hivatásában bizonyos körülmények között erkölcsnek és haszonnak kell lennie, a minnek nyilvánvaló igazolása, hogy a körülmények elkövetkezésével a leg radikálisabb kormányzat is nélkülözhetetlenek és feltétlenül alkalmazandónak érzi. A háború például nemcsak a cári Oroszországban szigorította meg, hanem valamennyi hadviselő országban életbe léptette a cenzurát. Sőt a semleges államok is mulhatatlan szükségét érezték a vélemény nyilvánítási szabadság bizonyos korlátozásának és ellenőrzés alá helyezésének.

Bizonyos tehát, hogy a cenzura intézménye adott helyzetekben nem morál nélkül való, sőt súlyos veszedelmek megelőzésére vagy elhárítására léven alkalmas, hivatásának értékes tartalma is van. Hogy a köztudatban még ez értékei arányában se rokonszenves és semmi olyan intézménnyel, a mi népszerű, még egy napon se említhető, ennek a munkája természetében van a magyarázata. Tökéletes a cenzura a maga hivatása teljesítésében soha se lehet. Munkájának fóladatai alkalmiak, a mesterségnek előkészítő iskolája nincs. Diplomás cenzor, illetve a ki a cenzori tudománya alapján kapott diplomát, nincsen. Fóladatainak iránymutatója a kapott utasítás, egyetlen szerszáma vagy műszere: az ítélőképesség, a melyből szintén nem tehetett rigorózumot. Közvetett szerv, mert az érdeknek, a melynek védelmében dolgozik, szintén nem szakszerű ismerője és a méretek pontos megalapítására szükséges beavatottság nem mindig tulajdona. Tehát bizonyos merevség jelentkezik a munkájában és mert minden félteni való között mindenkihez a maga bőre áll a legközelebb, a túlzásokra ebben az irányban a leghajlamosabb. A maga számára a legenyhébb sorsot választja, ha képtelenül vagy akár ostoba módon szigorú, mert egy elnézés nagyobb bajt zúdít rá, mintha százával csukja a tilalom tömlőcébe az ártatlan frásokat. A népszerűséget — a mi úgy

Kiss, egyik repülőcsapatunk őrmestere, a kit bronz, kis ezüst, két nagy ezüst és két arany vitézségi éremmel tüntettek ki.

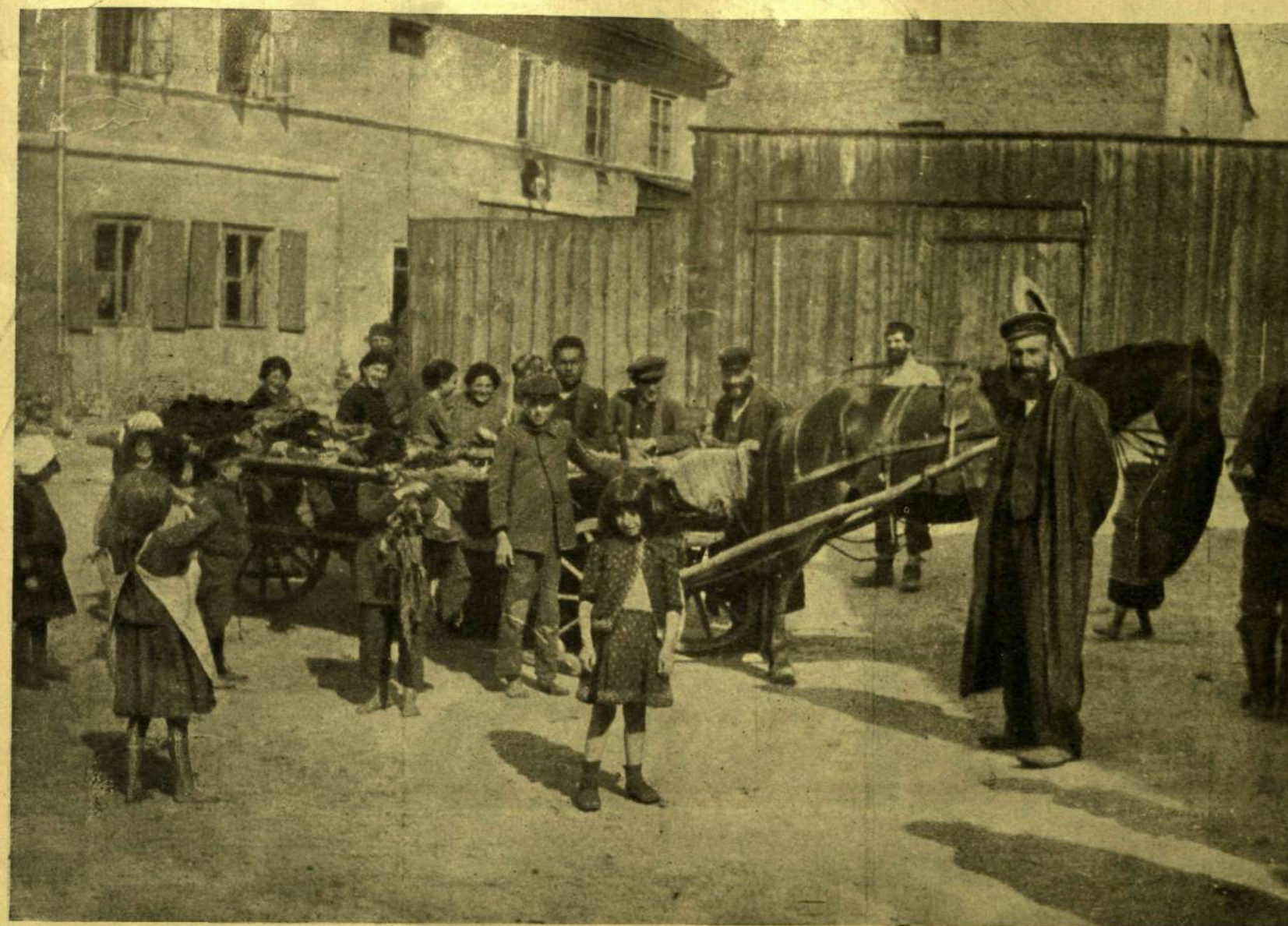
sines — nem kockáztatja vele és a mesterségének megvan az a zseniális hálátlansága, hogy a mi csakugyan jót, hasznosat és a köz számára áldásosot művel, az teljesen homályban marad. A veszedelemről, a melyet a cenzor plajbász elnyom, soha se tudhatunk. Nyilvános csak a gáncs lehet, a mely tévedéseit, túlzásait vagy ostobaságait megbotránkoztat.

A gyűlöletnek, a mely a munkáját koszorúzta, a káröröm édességével mezezőkroztól elégtétele vagy vigasztalása lehet, hogy a mestersége a legroszabbak és a legkeservesebbek közül való és akárhányszor egyenesen tragikus helyzetekbe, a legfeketébb ódiunok viselésének kötelességébe állítja. A fóladat, a melynek védelme ráparancsoltatott, hallatlanul bonyolult és elhatározhatatlan, ha szóval még oly kurtán és apodiktikusán is definiálható. Hogy csak egy példát emeljünk is ki a tömkelegből: vegyük a háború és a drágaság viszonylatát. Tudjuk, hogy ellenségeink a csatatereken nem boldogulván, a harezot gazdasági térre is átvitték és körülzárással próbálták megrokkantani, kiéhezteni és tédre kényszeríteni bennünket. Elsőrangú

had érdekek volt, hogy minél hamarabb és minél teljesebb eredmények hirdetésével nyugtassák meg és tüzeljék föl a saját népeiket. Emlékeztünk rá, hogy lapjaik már 1915-ben berlini, budapesti és bécsi éhség-zendülések hasábos leírásaival szórakoztatták a közönségüket. Már 1915-ben azt írták eszemanúis, tudósítók és abszolút megbízható semleges forrásból eredő jelentéseik, hogy Budapesten a tojás ára egy frank, Berlinben az utcán esnek össze az éhezők és éjszaka tömegsirokba földelik el az éhenhaltakat.

Mindez természetesen a vágy készsége adott és boldogan fogadott előlege volt a reménységnek és a hiszékenységnek. De nem fantázia, hanem a háború komor valósága, hogy igenis olyan helyzet támadt, a mely elhatárolta a produkció lehetőségeit, megátolta a készletek táplálását és emnélfogva egy fekete szüret alkalmát adta azoknak, a kiknek az erkölcs megengedte, hogy a helyzetet egyszerűen konjunktúrának fogják föl. Nem diesség, de valóság, hogy e szüretre mohón készségeik, példáulók és követők rögtön és becstelenül számosan jelentkeztek. Hamarább, tömegesebben és kitanultabban, mint a hogyan az elébevágó és megtorló intézményes rend mozogni tudott. Óriási szociális és országos érdek volt, hogy a nyilvánosság minden ereje teljes megfeszítésével vehesse magát a zsebrákhad megfékezésére és elriasztására. De nagy hadi érdek volt az is, hogy az ellenség a magunk beismerő panaszos szavában ne állíthasson koronatanúnak egy valóságos szünyogot — elefántá fölfújva. Melyik érdek volt igazában fontosabb? ... A hatalmasabb minden esetre az volt, a melyik érvényesülni tudott. A drágaság tiltott téma lett és a szünyog a valóságban is elefántá kövéredhetett. Bizonyos, nem egyedül azért, talán nem is elsősorban azért, mert nem volt szabad írni róla. És bizonyos az is, hogy a cenzor se kapja olcsóbban se a húst, se a zöld főzeléket, se a cipőt, se a szövetet, mert az, a kinek panaszos, keserű és vagdalkozó szavát némaságba fojtotta. De ki mérheti föl az erő elveszett hatását, a mely általa lehetetlenné tétetett? ...

A cenzura erkölcs: a nélkülözhetlensége és a roszért vagy kellemetlenért, a miért az ódiunnak ő a fölvevő állomása, a vigasztalásunk az, hogy a jóért, a mivel szolgál, nem igényel hálát magának. A mit maga is legjobban kíván magának, nyilván az, hogy — ne keljen lennie. Szűlösi Zsigmond.

MOZGÓ ÁRUS LUBLIN UTCÁJÁN.

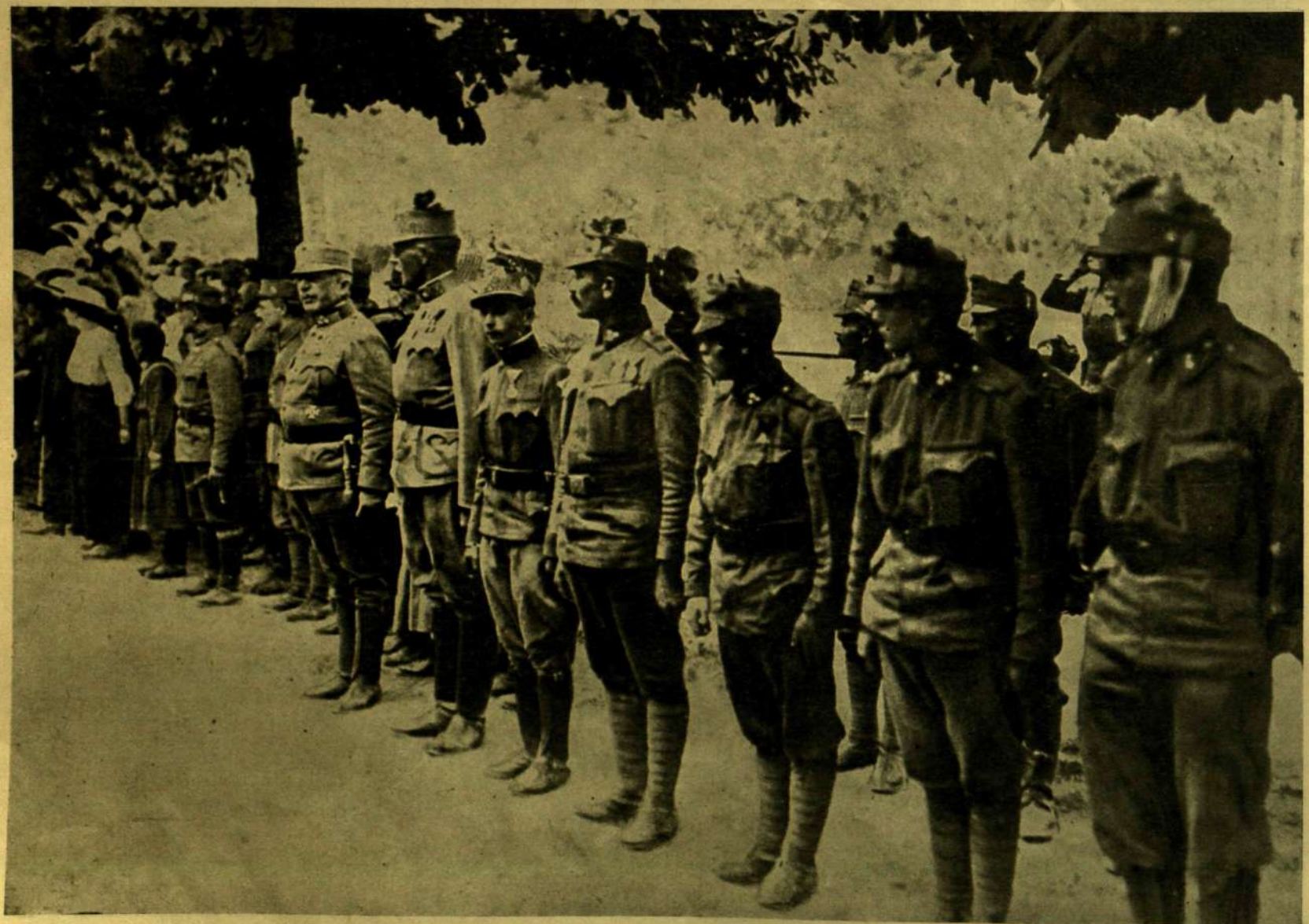
ÖKÖRFOGAT WOLHYNIÁBAN. — Sairtes Ferencs félvételei.

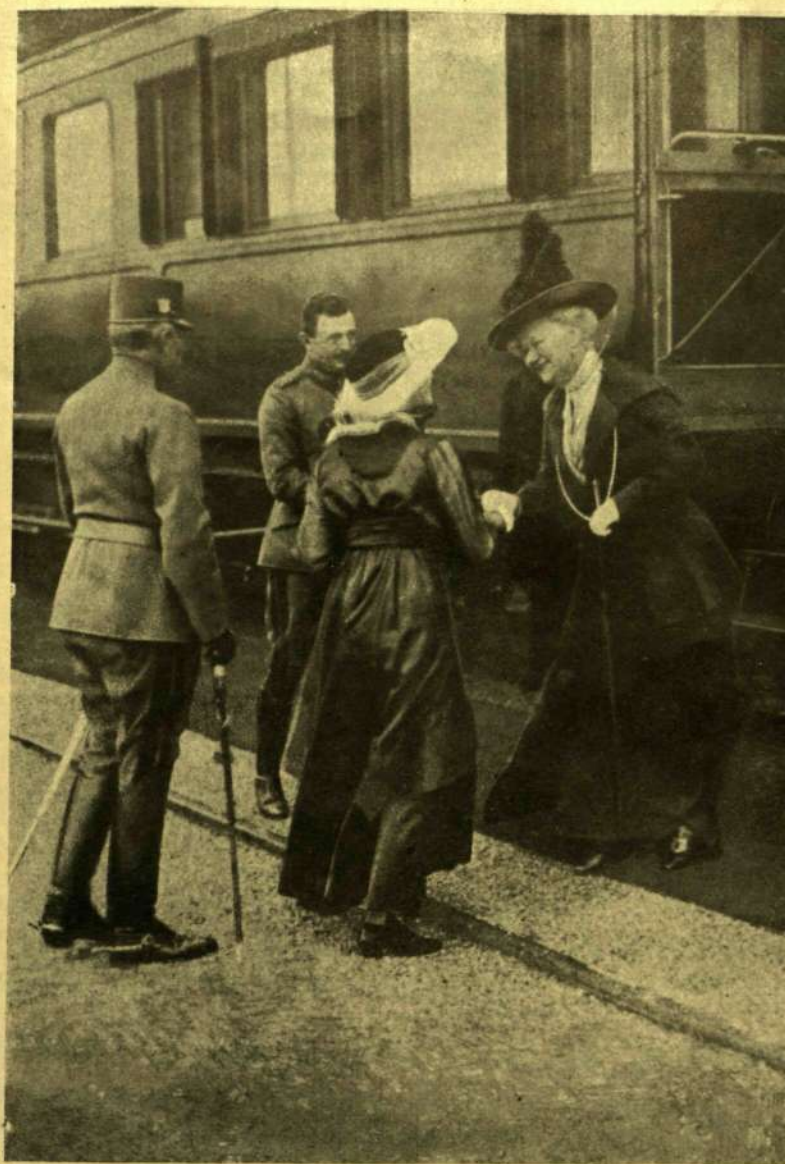
EGY ÉGŐ FALU REPÜLŐGÉPRŐL FÖLVÉVE.

KIRÁLYUNK LÁTOGATÁSA A REPÜLŐKNÉL TIROLBAN.

ARZ VEZÉRKARI FŐNÖK A NEVÉT VISELŐ 23-AS TÁBORI VADÁSZOK JOBB SZÁRNYÁN TIROLBAN.

Zita királyné és Károly király üdvözlik az érkező német császári párt.

Zita királyné Augusztá Viktoria császárnéval elhagyja a pályaudvart.

FOGADTATÁS A PÁLYAUDVAR ELŐTT.

A NÉMET CSÁSZÁRI PÁR LÁTOGATÁSA LAXENBURGBAN.

UTCZAI KÉP SUTÁN, A KOMENI FENSIK EGYIK PALUJÁBAN. — Jelfy Gyula felvétele.

A MARQUISNŐ SZERELMES LEVELEI.

Irta BRAUN LILY.

(Folytatás.)

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Etupes, január 9.

Csavargók feltörték a kastélyt. Az embereimmel kidobáltam őket. Egy lövés a csipőmben ért. Csak egy gondolatom van: te. A lovászm előtte vágat a kocsinak, a mely hozzám elhoz. Rajta és a kocsison kívül senki sem tudja az út célját.

Báró Wurmser Delphinehez.

Strassburg, 1784 február 10.

Igen tisztelt Cousine. Hiába kísértem meg Önt itt és Frobergben fölkeresni s csak ott tudtam meg, hogy Lavalban van. Hosszú belső harc után kötelességemnek tartom, a következőt közölni Önnel: Cagliostro gróf család. Az erőket, a melyekkel bír — és én sokkal többet láttam, semhogy kételkedhetném bennük — ördögi módon arra használta fel, hogy áldozatait megfogja. Én is közéjük tartozom. A kis vagyon, a melylyel rendelkeztem, kezei közt van. Arra gondoltam, hogy egyszerűen elfogatom, de nincsenek bizonyítékaim és a tanuk, a kiket megnevezhetnék, részint gyáva-ságból, részint a miatti aggodalomból, hogy nevétségessé teszik magukat, megtagadnák a vallomást; ezenkívül a gróf minden pénzt, a mit kapott, önként kapott. Magamat nem menthetem már meg, de talán másokat.

Hogy tisztán lássuk, még nem hoztam nyilvánosságra bizalmatlanságomat, néhány nap előtt részt vettem egy ülésben a biboros palotájában, a melyen a ház urán és rajtam kívül csak az Ön Párisból most visszatért férje volt jelen. Valami csodafélt vártak; halomszámra állt készen az arany, a mi különben mindig is az elféltétele minden kísérletnek. Mennél tovább maradtak a kísérletek eredménytelenek,

annál izgatottabb lett a biboros. «El vagyok veszve — én és ő is! — kiáltott magánkívül, kétségbeesve. S mikor a gróf felelet helyett harsányan felkaczagott, a biboros váratlanul, vasmarokkal megragadta a torkát és egy vadállat hangján bömbölte: «A milliót, vagy...» Mi szétválasztottuk őket és a míg én a tombolóval voltam elfoglalva, Cagliostro a marquiszal elhagyta a szobát.

Rohan tegnap Párisba utazott. A marquis bezárkózott a szelhámmal; annál jobban bizik benne, mert most azt reményli, kizárólag a maga számára használhatja fel erőit.

Csak Ön tudná, drága Cousine, megmenteni az elkápráztatottat és ezzel a saját existenciáját is. Bármilyen választja is el tőle, bármilyen tartja is távolban, jöjjön hamar! Ha látná a marquist, a mint hajlottan, remegő térdrel vánszorog az utcákon, veres szélű, az álomtól elszakított szemével a hegyesen kiálló arczsontjai fölött, — hozzá vezetné a szánalom, még ha egészen idegen volna is.

Montjoie marquis Delphinehez.

Strassburg, 1784 február 15.

Kedvesem. Ajánlata jóindulattal ered, de az aggodalma alaptalan. Egészséges vagyok. Én miattam nincs oka Lavalt elhagyni. A kémiai kísérletek, a melyekkel foglalkozom, teljesen tudományos természetűek. Csak megnyugtathatja, ha az a tevékenység mindent pótol, a mit eddig életem tartalmának tartottam: az udvart, a politikát, a nőket.

Hallom, hogy valami kórházfélét rendezett be a kastélyban. Nők, gyermekek, aggok védelmet találnak Önnél az éhség és hideg ellen s betegeket is ápolnak. Ez nagyon dicséretes dolog és elfeledtetni egy olyan jámbor asszonynyal mint Ön, Versailles örömeit.

Wurmser rokonunk, a kiről kérdézősködik, újabbán Adorn úrral együtt buzgólag foglalkozik egy új aerosztatikus gömb szerkesztésével. Így talál mindenki feledkezést olyan gondolatok és emlékek ellen, a melyek nem mindig vidítóak.

Beaumarchais Delphinehez.

Páris, 1784 április 30.

Legszébb Marquisnő. Ön csak a legyőzötteket szereti és nagyobb élvezetet talál abban, ha vigasztalhat, mintha káromolhat! Mert a mióta Figaro diadalokat arat, Ön hűtlen lett hozzá. Én azonban a tomboló színházban is Önnre gondoltam; Önnnek a bájos fejécskéjét kerestem minden páholyban; hiányzott nekem szívem királynője, a ki előtt a torna győztese meghajtja térdét, hogy csak tőle fogadja el a koszorút.

Figaro győzött, Marquisnő! És gondolatokat szabadított ki a gyáva fejek fogságából, némáknak megoldotta a nyelvét és vakoknak visszaadta a látást. Nem sokára nem lesz Párisban halaskofa és teherhordó, a ki ujjongva nem üdvözölte volna; kutyákat és macskákat neveznek el mindenütt róla; a la Figaro kalapokkal és köpenyekkel díszítik magukat a kétes hírű nők és udvarhölgyek, úgy, hogy a neve végül azoknak is ríkiótön beleseng a fülébe, a kik elítélik.

Külön komédia volt a komédiában: már kora reggel megostromolták a bejutni kívánók a színház kapuit. Előkelő nők, csak hogy egy kis helyecskét szerezhessenek, órák hosszat tartózkodtak kis színésznők toailette-szobáiban. Herczegnők utczai nőkkal viaskodtak egy ülésért. Egész Versailles a színházban volt. A király nagyon el lehetett hagyatva!

«Miben áll az udvarnagymestersége?» — kérdezte Figaro. «Az elfogadásban, a kapásban, a követelésben» — és a hölgyek és urak a páholyokban elsápadva hallották a földszint bömbölő tetszését.

Valóban a darabomnál is bolondabb a sikere! A hangos lármá napokra elhallgattatott minden suttagást, a mely egyre élesebben, egyre ellenségesebben küszik a kastélyok hátsó ajtóin át.

Emlékszik arra a színdarab-jelenetre, a melyet láttam. Nos: az előkelő szereplők nem azt a benyomást teszik, mintha a vége, mint a Figaróban, dalokból állana. Maga gróf Chevreuse is — fiú korában az én Cherubinem ikertestvére lehetett — annyira elvesztette könnyelműségét, hogy kiadta a passzust Guimardnak.

Mert egy öreg embernek hirtelen az a szépsége támadt, hogy egy szép fiatal nővel mutatkozzék a világ előtt, te azonnal kész voltál engedni kívánságának. Azt állítod, hálával tartozol neki. Miért? Mert meghagyja szabadságodat. Talán bizony jóságból teszi, nem inkább önzésből? Nem zavar téged, mert nem akarja hogy sötét terveiben zavarják. És mert a mi viszonyunkat nem látja, nem akarja látni, lemondó, csodálatraméltó jóbarátnak tartod. En nyavalyás gyávának tartom. Előtte szerény óhajnak tűnik fel, a miben én szerződéses férji jogainak érvényesítését látom. Nem törődik veled, a míg neki így esik jól, de követel téged, a mint aggastyáni vágya izgatja. És te meghajolsz kívánsága előtt. Engem, a kit maga a természet tett pároddá, a kié egyedül vagy az örök szerelem nevében, engem eleresztesz magadtól!

Montjoie marquis Delphinehez.

Strassburg, 1784 július.

Kedvesem. Hogy ne az ujságból tudja meg, közlöm Önnel, hogy Wurmser báró tegnap Monsieur Adorn léghajójának első felszállásakor szerencsétlenül járt. Alig húsz ölnyi magasságból leesve, eltörte mindkét lábát. Az orvosok reménykednek, hogy életben tarthatják. Ma beszéltem vele. Üdvözléseket küldött Önnnek és kifejezetten kért engem, mondjam el Önnnek, hogy most tényleg «nem maradt fenn a magasban».

Még van egy kérésem Önhöz. Egészségem nem valami jó; egy spaai tartózkodás jót tenne nekem és kívánatos volna, hogy Ön is elkísérjen. Minden kellemetlen híresztelés ezzel csirájában el volna fojtva. Ha beleegyeznek, a mint lehet, meg fogom tenni további intézkedéseimet.

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1784 július 25.

Gonosz egy lovaglás volt: a nyomasztó fészakában, a melyet a horizonton csak itt-ott világított meg egy-egy fakó villám, bánattól

nehéz szívvel, haragtól forró homlokkal. Haragtól — ellened, édes Delphinem, a ki tönkreteszed a boldogságunkat merő kegyetlen jóságból.

Azt mondd, a marquis boldogtalan. A nagy boldogtalansághoz is nagy ember kell, ennek az embernek a boldogtalansága kicsiny, hideg, megvetésre méltó és te «fel akarod neki áldozni a mi nagy, forró, túlgazdag boldogságunkat?!

Azt mondd, sohasem tudná elviselni, ha neked megvolna a bátorságod az igazságra. Mi veszne oda, ha csakugyan tönkremenne miatta? Van egyetlenegy ember a világon, a kinek ő pótolhatatlan? Hagyna-e hátra hézagot, a melyet senki más ne tudna betölteni?

Szeretlek megható jóságodért, a mely senkinek sem tud fájdalmat okozni, gondoskodó szeretetedért, a mely védelmez és ápol mindent, a mi öreg és gyöngy. Hol volnék ma a te puha, gyöngéd kezéd nélkül? De az élet, szerelmem, férfias és kemény, a korhadó törzset nem lehet megóvni, mikor fiatal fák törekszenek a napvilágra és a régi állatot, a mely már alapfaliban reszket, nem szabad támogatnunk, ha az új nemzedék számára túlságosan szűk lett.

Hónapokra el leszünk válva és ne kínozzuk

egymást levélbeli panaszokkal és szemrehányásokkal sem. De meg kell vizsgálnod, szerelmem, a szívedet, hogy határozhas, ha viszontlátjuk egymást. Ó, vagy én — ez a kérdés, a melyet elődbe állítok.

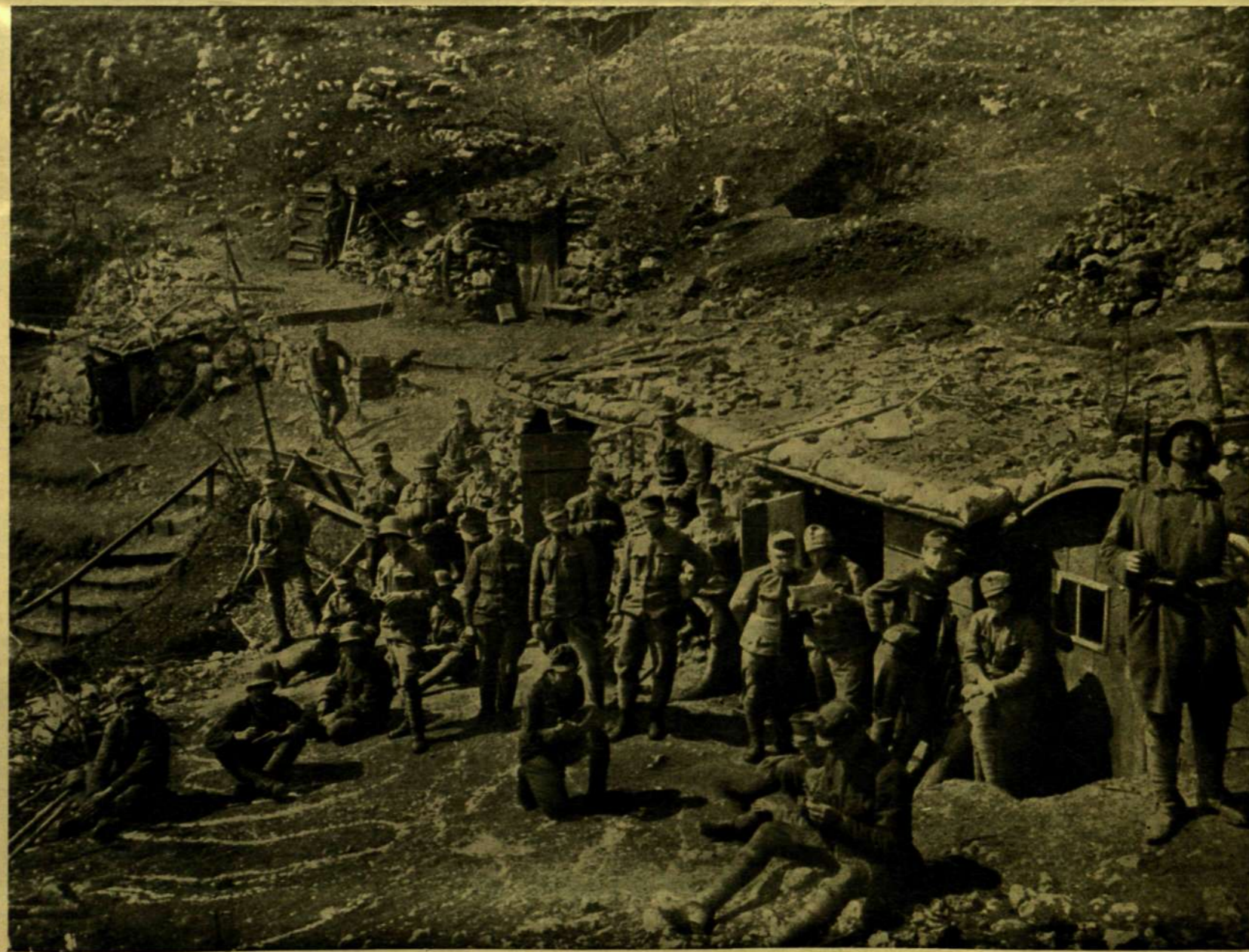
Montjoie marquis Delphinehez.

Páris, 1784 szeptember 30.

Kedvesem. Örülök, hogy az utazást jól kiállotta és felhasználom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az időért, a melyet nekem szánt. Remélem, nem fog meglepődés nélkül azokra a teljesen nyugodt órákra visszagondolni, a melyekre Önnnek is szüksége volt.

Itteni tartózkodásom legfeljebb két hónapig fog tartani. Páris, a hol mindenütt a csöveslék viszi a szót, Versailles, a hol nem uralkodik más, mint lakáj-érzetű, undort kelt bennem. A királyné most már nemcsak a színpadon játszza pásztorjátékait, hanem a boudoirban is. Minden párisi kávéházban beszélnek, hogy Chevreuse és Vaudreuil a partnerei.

Calonne úr, a kivel beszéltem, a legrosszabb hangulatban van. Azt ajánlaná a monarchia legmagasabb rendjére, a ki ki tudná mutatni neki egy új adó lehetséges voltát. A szakadatlan fejedelmi látogatások — épen most hagyta el Párist a svéd király — roppant összegeket nyelnek el, a mi a szokatlan drágaság e korában nagyon elkésztő hatású. Páris szegényebb részeiben a rendőrségnek minduntalan zendüléseket kell elnyomnia, a melyekben, úgy mondják, még nők is részt vesznek. Egész Párisban zsonganak a gúnyversek a királyi család, a nemesség és a pénzemberek jótékonyági akcióiról. Hogy a svéd király tízezer frankot adományozott a szegényeknek és csak sévresi porcellánt háromszázezerért vett, hogy ő Felsége ötszáz Louis d'ort adott a szegényeknek levesre, Mademoiselle Bertinne pedig ugyanekkor egy tolettért ezerral — maradt adós, ez persze, miután a legszelebbkörü nyilvánosság elé vitetik, elég anyagot ad. Be kellene csukni Páris fele lakosságát, ha mint azelőtt, meg akar-

PERGŐTŰZ UTÁN A KAVERNÁK BEJÁRATA ELŐTT. — Jelfy Gyula felvétele.

POROS ORSZÁGUTON WOLHYNIÁBAN. — Szirtes Ferencz félfotó.

nának büntetni minden sértést a korona és egyház ellen.

Meg vagyok elégedve, hogy visszatérhetek laboratóriumom zavartalan nyugalomába. Hogy a frobergi eselenség legnagyobb részét elbocsátottam, azon ne nyugtalankodjék. Naplopókat nevelnék, ha megtartanám őket.

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Etupes, 1784 október 3.

Hogy vártam egy levelet tőled! Mennél jobban nőtt a vágyakozásom, mennél izzóbb színekkel varázsolta szemem elé emlékezetem az elmúlt szerelmi boldogság képét a vágyam, annál biztosabb lettem benne, hogy Delphine az enyém lesz, az enyém!

És most ezek a rejtelmes szavak: «Váry rám Etupesben. Minden fa, minden virág, minden kis hullám a tóban értem fog könyörögni. Hozzám jössz és szükséged van ilyen szószólókra? De én nem akarok töprengeni, nem akarok kételyvel megsérteni, csak a boldog várakozásnak akarok élni.

Minden nap friss virágot tetetek minden vázába, gyümölcsessel tele kosarakat teszek a kezek asztalra a kerti teremben s ha egyedül ülök ebédemnél, két poharat töltök te tűzpiros borral. A messzelátóval nézek órákhozhat az útra, a terasszon állok, a míg még nem borzongok a nedves őszi szélben és várom, nem tűnik-e fel odaát egy ruha, nem hallik-e hang.

Mikor fogsz eljönni, szerelmem, hogy soha el ne menj többé? Minden készen vár!

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Etupes, 1784 november 23.

És megint elmentél! Mint valami sötét gyász-fátyol függ a kő a kertek fölött, zárt ajtókkal gyászol a fehér kastély. Nem tudok itt lenni nélküled. Olyan, mint egy temető: minden helyiségében, minden székben, minden asztalnál, — odakinn a búkkák és szomorúfűzek alatt és mélyen a tő fenekén egy-egy halott boldogság pihen. Az utolsó késői virágok, a melyeket téptél, hervadoznak a vázában és betöltik hervad-

dásuk illatával a termeket, a melyek még az imént a te illattal voltak tele.

Elárasztottál kimondhatatlan boldogsággal, a napokat az éjjel édes álmává tetted, az éjszakákat az istenek ünnepevé. Afroditénél voltál-e titkon vendégül és tőle tanultad készíteni az álom varázsitalát, a mely megfűkezi a gondolatokat, elriasztja a kétségeket, láncbavari az akaratokat?

Csak most kezdek a mámorból fölébredni. Nem ezt mondtad-e dély türelemmel? Nem beszélte-e néhány hétről, vagy pedig hónapok voltak?

Tehát nem feleltél a kérdéseimre, melyet tettem neked, mikor annak idején elküldtél? Ma Vénusz temploma előtt ültem a sárga levelek esőjében, az istennő mosolygása egyszerre olyan csufondárosnak tűnt fel, olyan — kétértelműnek!

Delphine, lehetséges volna-e, hogy te játszol velem? Eireh, Chevreuse, Altenau — valamenynyien eszembe jutnak, a kiknek már csak a neve is kétségbejéjett egykor és a kirkól karjaid között megfűkeztettem. Nem csupán egy vagyok a sorban?

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1784 december 6.

Szerelmem. Hogy még én is kínoztalak, mikor olyan bajokon mentél át! Cagliostro hírtelen el-tűnéséről hallottam. Sőt hírek jutottak fülemből arról is, hogy Rohan meg akarta ölni e miatt. Azt mondják, mindent elvesztett és másokat is magával rántott pénzügyi összeomlásába.

A mit te, szerelmem, magad átéltél, az a leg-mélyebben megrázott. Borzasztó dolog: a mint a marquis kalapácsosall lerombolja esztelen dühében a laboratóriumát, úgy hogy a nép a lár-mától odacsalsa összefut az ablakánál! És hogy szenvedhetett szelid szíved, mikor a megesalt ember sírva rogyott össze előttem!

Valami szánalom-féle támad iránta az én szí-
vemben is. Minden kétséget, minden szemre-
hányást, minden türelmetlenséget vissza fogok fojtani, a míg az öreg magához nem tér és te

tisztán nem látsz. Rá nézve most megnyugvás lehet, hogy a vagyonának csak a felét vesztette el; rád nézve, édes Delphinem, ez egyremegy. Ha csak a hajad csillámó selyemköpenyében jössz is hozzám, a világ legkiapadhatatlanabb gazdagságát hozod magaddal.

Montbéliard Frigyes-Jenő herceg Delphinehez.

Montbéliard, 1785 január 15.

Visszatérsz Lavalba, oly hírtelen? Az írásod reszket a papirosodon, mintha szíved dobogása vezette volna a tolladat? Nyomban megyek küldönczöd után.

Montjoie marquis Delphinehez.

Strassburg, 1785 január 17.

Kedvesem. Közlése kevésbé lepett meg, mint a mennyire hitte. Montbéliard herceggel való vonatkozására a bíboros már három évvel ezelőtt figyelmeztetett. Akkor azt hittem, csak több egy lissonnal és meg voltam győződve, — nemcsak bizva Cagliostro mondásában, hanem emlékezve régebbi szerelmei hamaros elbocsátására — hogy annál hamarabb végét fogja vetni, mennél hamarabb tehetem Európa legirigyletebb asszonyává. Mindkét irányban csalódtam és ha ennek dacára megerősödött a hitem a gróf jóvendőmondó-képességében, ez azért van, mert ő a mint emlékezhetik, még egy gyermeket jósolt Önnek, a melyről én tévesen azt hittem, hogy az én gyermekem lesz.

Maga a dolog miatt ne igazodjunk többet, mint a mennyire kell. Legjobb esetben ügytelenség, a mely bizonyos körülmények között reparálható. Ismerek Párisban orvosokat, a kik kizárólag ilyesforma operációkkal foglalkoznak s igen nagy gyakorlatuk révén a legkedvezőbb eredményt biztosítják.

Hogy mi történjék aztán, az majd elvállik. Az ilyen esemény rendszerint olyan hatással van, mint a fagy a szerelmeskedés vidám forrására. Ebben az esetben a házam nyitva áll Önnek menedékhelyül.

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI

Julius 5. Cernyől keletre a Chemin des Dameson a francziák eddig tizenötször, minden alkalommal jelentékeny áldozatokkal halottakban, sebesültekben és foglyokban, minden eredmény nélkül kísérelték meg, hogy az elvesztett területet visszafoglalják. Egyik német repülőraj július 4-én délelőtt Anglia keleti partján jó sikerrel megtámadta a harwichi katonai építményeket és kikötőműveket. Brzezanyán visszazserezték az utolsó, még ellenséges kézben maradt állásrészeket és az oroszok támadásaival szemben megtartottuk.

Julius 6. Az Aisnetől közvetlenül északra egy württembergi ezred rohamcsapatai elkeseredett közelharcz után nagyobbszámú francziát szállítottak be ellenséges árkokból. A Casinu-völgytől délre készenléte helyezett román támadó csapatokat tüzérségi tüzzel szétszórtuk.

Julius 7. A francziák nagy erővel támadtak Cornilletől egészen a Mont Haute-ig. Nanoytól délkeletre a támadást a németek tüzele, közelharczban pedig a gárdacapatok verték vissza. Stanislaunál az oroszok a leghesebb tüzérségi előkészítés után több erős, de eredménytelen támadást intéztek. Itt a főlöket a hősiessé kitaró 65. számú (miskolci) magyar gyalogezred verte vissza. Az előtérben heverő ellenséges holttestek teszt arról, mily sikeres volt a védekezés, a melyet az itt harczoló német és oszmán csapatok, valamint a vitélkül közreműködő 308., 309., 310. számú honvédegyalozozrednek az előző napokon kifejtettek. Az oroszok, a kik véletlenül köszönhető július 2-iki korlátozott sikerüket alapítanul túlbecsülték, tegnap a döntést Zborovtól délnyugatra tömeg-támadással remélték elérni. Egy gárdahadtest, valamint további új erős és nagy lovasági tömegek harczbavetésével 16 kilométernyi arcvonal-szélességben mintegy 9—10 hadosztályt, helyenként 15 hullámmi mélységben ismételt támadásra vezettek. Az oroszoknak több órai előkészítő tüzelés után kora reggeltől a déli órákig előrehajszolt tömegrohamai a német ezredet hősiessé magatartásán mind eredménytelenül és legvéresebben összeomlottak. A tegnapi nap nagy sikerében jelentékeny része van a vitél zombori 23. gyalogezrednek és a kitűnően közreműködő tüzérségnek. Batkov—Zvyyznél a délután folyamán osztrák-magyar csapatok ellen irányuló több támadás megfiusult. Az ő fellege nevével viselő győri 19.

gyalogezred és a szombathelyi 88. gyalogezred az ellenséget a leghősiesség védelemben és igen elkeseredett kéziusában teljesen visszaverte.

Julius 8. A július 6-ról 7-re virradó éjjelen az arcvonal közelében történt bombavetésekön kívül német terület ellen is intéztek légi támadásokat. Ellenséges repülő a westfáliai iparkörzetben. Trierben és környékén, továbbá Mannheimra, Ludwigshafenre és Rodalbenre összesen több mint 100 gyújtóbombát hajítottak. Katonai kárt nem okoztak. Erre július 7-én reggel egyik német repülőgépraj megtámadta Londont. Délelőtt 11 óra körül a Themse melletti dokkokat, továbbá a kikötői és raktáregyületeket bőségesen bombázták. Gyújtó és robbanó hatást állapítottunk meg. A védekezés céljából felszállott angol repülőgépek egyikét London felett lelőtték. Stanislaunál az ellenség támadásait tegnap és ma reggel nagy szívóssággal megismételték; egy sikertelen gyengébb előretörés után délután egy óra felé a stanislaun—kalusi országot mindkét oldalán eltérülő állásaink ellen döntő lökésre nagy, túlnyomó erőket vetett harczba. Minden támadás megtört miskolci hadosztályunk összes fegyvernemeinek vitél magatartásán és kiváló együttműködésén.

Julius 9. A németek a Chemin des Dameson fekvő állásaik megjavítására teljesen sikertelen támadást hajtottak végre. Az ellenség, a mely mindentűt heves ellenállást fejtett ki, nagy véres veszteséget szenvedett, a mely az új folyamán is megkísérelt eredménytelen ellentámadások alkalmával csak fokozódott. 30 tisztet és több mint 300 főnyi legénységet fogtak el. A hadianyagokban szerzett zsákmány igen jelentékeny. Stanislaunól északnyugatra tegnap két nappal elkeseredett harcz után védelmi műveinek első állását át kellett engedni az ellenségnek. Az orosz területnyereség kiszélesítését tartalékaink közbelépése megakadályozta.

Julius 10. Stanislaunál tegnap reggel újabb heves harczok lobbantak fel. A szövetséges csapatokat, a melyek több támadást visszavertek, este az ellenséges tömegek fokozódó nyomása elől az alsó Lukavicza patak mögé vezettük vissza. Az ellenség az új folyamán nem nyomult utánunk. A Dnyesztvertől északra az oroszok meglehetősen csendben maradtak. Rohamcsapataink sikerrel működtek.

Julius 11. A német tengerészeti gyalogság a tengerpart és Lombartzyde között elfoglalta a francziák erős védelmi műveit, melyeket kevéssel ezelőtt vettek át az angolok. 1250 angol foglyot

ejtettek, s az angol veszteség ezenkívül is súlyos. A Dnyesztvertől délre a szövetséges csapatok mozdulataikat zavarás nélkül végrehajtották. Az Isonzó-fronton az ellenséges tüzérségi tűz helyenként erősödik.

A „Jó Pajtás”, Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, július 15-iki számába írt **Ábrányi Emil** és **Benedek Elek** elbeszélést, **Cholnoky László** és **Balla Ignác**, szép cikket Zita királynéről **Kolumbán Lajos**, képet rajzolt és verset írt hozzá **Endrődi Béla**, **Lakatos László** és **Gerely Jolán** folytatja regényét. Tarka történet, szerkesztői uzenetek, rejtvények egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A **Jó Pajtás-t** a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

HALÁLOZÁSOK.

† Hősi halált haltak: **Dr. KARCSAY SÁNDOR**, honvédfőtörzsorvos, a Ferencz József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, a Ferencz József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, hadi szolgálatában. — **Sárdi és letenyei ifjabb TÁNTOS LAJOS**, honvédhadnagy, a hadiképzésben harmadosztályú katonai érdemkereszt, az ezüst és a bronz vitéségi érem tulajdonosa, a tizedik isonzi csatában, 19 éves korában. — **Kendel Kovács ZOLTÁN**, pénzügyi számtiszt, a 32. közös gyalogezred népfelkelő hadnagya, a kit mint rokkantát szállítottak haza Szerbiából és Olaszországból, Bécsben egy helyőrségi kórházban, 32 éves korában. — **SZAKOLCZAY BÉLA**, a 19. vadászrezdred hadnagya, a harcztéren szerzett betegsége folytán 21 éves korában, Tátraszékplakon. — **KÁLMÁN ÁRPÁD**, tengerészeti repülő-megfigyelő, egy légi vállalkozás alkalmával. — **ABAY BÉLA**, repülőhadnagy, az olasz harczterén légi útközben, 17 éves korában. — **GRÓF GRÖNNER FÜLÖP**, repülő-főtiszt, a ki tartalékos drágonyos főhadnagy volt, 28 éves korában. — **BALOGH SÁNDOR**, segédhivatali tisztviselő, népfelkelő tisztihelyettes, a kis ezüst és a bronz vitéségi érem tulajdonosa, a romániai harczterén, 41 éves korában.

Kalodent
Fog-Krém Sarg, Wien.

Alapítva 1810-ben. **Haltnerberger Béla Kassa** ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. A GYÁR TELJES ÜZEMBEN VAN. Gyász esetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Vadászsportot üzök
akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”
KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb”
czimű egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyészési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
évre 4.— kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

Ypocit

**A REGGELI-
TOALETT-
HIÁNYOS**

**FODORMENIA
LYSOFORM**

nélkül
üdítő kellemes hatású
ferőtelenítő szájviz.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)
Gyár és VIII. Baross-u. 85.
Fiókok: II. Fő-u. 27, IV. Eski-ut 6, Kece-
keméti-u. 14, V. Harmad-u. 4, VI. Teréz-
kert 39, Andrássy-ut 16, VIII. József-krt 2. Telefon: Józsa. 2-37

100 tojás 2 korona

szab. Siloform használatával évig is friss állapotban tartható. Megbízhatósága felül-mul minden más tojáskonzerválót. Legegy-szerűbb kezelés. Siloform kapható tisztis-zetletekben és drogériákban. — Főraktár:

Keleti Kereskedelmi R. T.
Budapest, VII/5., Almassy-tér 3. sz.

Hűvösvölgyi Park-szanatorium

Klimatikus, physikalikus és diétás gyógyintézet.
Budapest, I., Hűvöskút-ut 78. Villamos megálló. Telefon 145-90.
Ajánlatos bel- és idegbetegeknek, idősöknek, Hűvöskútra.
Szobák, úgy mint eddig, az egész nyári évszakra bérlelhetők.
Egész éven át nyitva. Egész éven át nyitva.

MOLNÁR FERENCZ
ÚJ KÖNYVE:

AZ ÓRIÁS
ÉS EGYÉB
ELBESZÉLÉSEK

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

*

KAPHATÓ MINDEN KÖNYV-
KERESKEDÉSBEN.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Nagy-szigethi SZILY KÁLMÁN, cs. és kir. kamarás, cs. és kir. ny. huszárfőhadnagy, földbirtokos, Zalamegye törvényhatósági bizottságának és nemesi választmányának tagja, életének 37-ik évében, Morgánypusztán Kaszabházán helyezték örök nyugalomra a család sírjába. Az érdemes férfit kiterjedt, előkelő ur család gyászolja. — VLAKA JÁNOS, dr. ügyvéd, 58 éves korában, Dunaharaszti. — BABES EMIL, dr. ismert fővárosi ügyvéd Budapesten. — MISKOLCZY JÁNOS, erdőtanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, 55 éves korában, Máramarosszigeten. — ZSIGMONDY OTTÓ, dr., a nemzetközi fogorvosi egyesület alelnöke, a magyarországi Zsigmond-család sarja, Bécsben. — FÖLDÉSSY KÁROLY, posta- és táviró-főfelügyelő, a budapesti I. posta- és táviróhivatal vezetője, Budapesten. — SPÉIDL ZOLTÁN, dr. államvasuti titkár, az ismert sportférfi 36 éves korában, Budapesten. — Dr. GÉCZY GÉZA, Nyiregyháza város főjegyzője, 89 éves korában. — Dr. Komjáti KOMJÁTY PÁL, miniszteri titkár, 42 éves korában, Budapesten. — HANGONYI SÁNDOR, az egri egyházmegyei alapítványok nyugdíjas pénztárosa 75 éves korában, Egerben.

Néhai LUKÁCS GYÖRGY, belügyminiszteri államtitkár özvegye, szül. gyarmati Tar Krisztina, 82 éves korában, a nagyváradi Szőlőhegyen. — ÖZV. MARKÓ JÓZSEFNÉ, szül. Hornbacher Izabella, 78 éves korában, Gömör-Rozsnyón. Markó Miklós hírlapíró és Markó György állami főgyógyász és édesanyját gyászolja az elhunytban. — ÖZV. NAGY ALAJOSNÉ, szül. Szabó Apollónia, 74 éves korában, Budapesten. — ÖZV. SZITÁN DÉNESNÉ, szül. Lang Berta, 70 éves korában, Budapesten. — KLEISL KÁROLYNÉ, szül. Mayer Irma, 58 éves korában, Fiumében. — Zeleni Bonos JÓZSEFNÉ, szül. szigetszentmiklósi Bakonyi Vilma, 54 éves korában, Szegeden. — NOTTEB GYULÁNÉ, szül. Miksa Ilma, 38 éves korában, Tóalmáson.

Szerkesztői üzenetek.

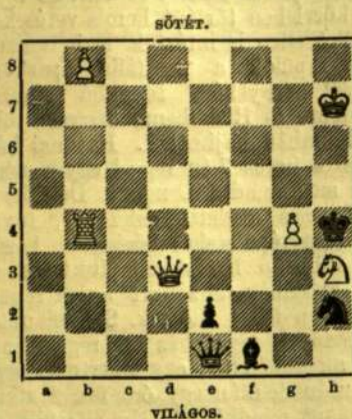
Aratás. Bizony, mindenki azt kívánja, hogy az aratás mennél jobban üssön ki, de jobb versben kellene ezt az egyetlen kívánságot kifejezni.

A Dunán. Hogy a Duna változon felhővé és így szüntesse meg a szárazságot, — ez talán mégis kissé abszurd kívánság.

Szép asszonynak, jónak. Egyes variálása az ismert népdalnak, anti-feminista éle elég elmes is. Kisebbség helyen teret kaphatna.

SAKKJÁTEK

3065. számú feladvány Leopold R.-től, Bécs.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

3052. számú feladvány megfejtése Paluzie J.-től.

Világos.	Sötét.	Világos. a.	Sötét.
1. Vh7—h7 Fe4xe2	1. ——— Fe4—d3	1. ——— Fe4—d3	1. ——— Fe4—d3
2. Vh7—b7 stb.	2. e2xd3 f+ stb.	2. e2xd3 f+ stb.	2. e2xd3 f+ stb.
1. ——— Fe4—b3	1. ——— Fg5—f6	1. ——— Fg5—f6	1. ——— Fg5—f6
2. Hc6—e7 stb.	2. Hg4—f6 stb.	2. Hg4—f6 stb.	2. Hg4—f6 stb.

3053. számú feladvány megfejtése Schlechter Károlytól.

1. Vg7—g6 Kc4—d3	1. ——— Hf3—g5
2. Hd7—e5 f+ matt.	2. Hd7—e5 f+ matt.

Helyesen fejtették meg: A «Budapesti Sakk-kör» (Budapest). — Hoffbauer Antal (Lipótóvár). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr). — Bácsi Péter (Budapest). — Takács Péter (Szeged).

A «VASÁRNAPI UJSÁG»
64-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb

hazai írónk és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmel-léleteket is ad, több színben művészileg ki-vitt képeket.

Értesítjük t. előfizetőinket, hogy tekintettel a papír s egyéb nyomdai anyagok árának és a munkabéreknek rendkívüli emelkedésére, lapunk előfizetési árát a most július 1-től kezdődő fél-évre kénytelenek voltunk évi 24 koronában állapítani meg.

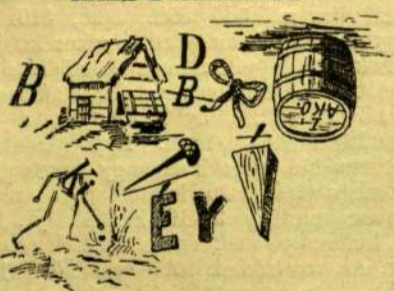
Előfizetési föltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 6 korona, fél-évre 12 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed-évre 7 korona, félévre 14 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva-talába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám kül-dendőkk.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 24-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Ha szorgalom és kitartás párosul sokat tehetünk.

Felolós szerkesztő: Holtsy Pál

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

Juniusi sorozat:

848—849. BÁRSONY ISTVÁN

Vadásztáska. Ára 72 fillér.

850. VILLÁNYI ANDOR

A férj és egyéb elbeszélések

Ára 36 fillér.

855—856.

A világháború naplója.

Az 1916 május—június—júliusi események.

Ára 72 fillér.

Itt kapható! Jegyzék ingyen!

BADEN WIEN mellett.

EGÉSZ ÉVI FÜRDŐIDÉNY.

Városi szálloda «Herzoghof» elsőrangú ház, va-lamint más kiváló szálloda és penzió. «Pereg-rini-forrás». Ivókurák és kenes iszapburkolások.

Nagyfoku radioaktivitás!
32,000 fűrdővendég!

GYÓGYIT: csusz és közsényt, bór-bajokat és exodátokat stb.

Uj könyvek A Franklin-Társulat kiadásai:

Kultura és Tudomány
új kötete

Geréb József:

**A római kultura
legjelentősebb vonásai**

Ára kötve 2 korona 80 fillér.

Olesó Könyvtár

Alapította Gyulai Pál, szerkeszti Heinrich Gusztáv
1867—1869.

Tolsztoj Leó:

Szergij atya

Fordította Trócsányi Zoltán.

Ára 90 fillér.

A Magyar Jogászegylet Könyvkiadó Vállalata
VIII. évfolyam. (1917.) I. kötet

Almásy Antal dr.:

**A háború hatása
a magánjogra**

Ára 7 korona.

Polgári életpályák

Tanácsadó rokkant tiszték számára

Írták többen

Előszóval ellátta Jankovich Béla dr.

Ára 3 korona.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Második kiadásban jelent meg

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

REGÉNYE:

TÜZPRÓBA

Ára 6 korona.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

Országos Hangjegykölcsönző Intézet

Budapest, IV. ker., Sütő-utca 2. szám, félemelet. (Deák-tér mellett.)

Hangjegykölcsönzőnk felőleli a komoly és könnyebb zenefajokat, melyek az újdonságokkal folyton kiegészítettek.

Előfizetés: 3 óra 15'—K, 6 óra 28'—K, 12 óra 52'—K.

Az előfizetés beérkezével megküldjük kimerítő jegyzékünket. Biztosíték 10 K, mely az előfizetés megszűnésekor visszaadatik.

Folyton Újdonságok.

Országos Hangjegykölcsönző Intézet
Budapest, IV., Sütő-utca 2. félem. (Deák-tér mellett)

Rendelésnél

szíveskedjék

lapunkra hivatkozni!

Használhatatlan

FOGSOROKAT

film és ezüsttörmelékkeket, higányt, ezüst-papírhulladékokat, zálogcédlőket veszek:

Gross Antal, Budapest, VIII., József-körút 23.

AZ AÉRO

A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitűnő és könnyen érthető népszerű cikkeket tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fenntartott kisrepülőgépeket tartalmaz. * gép (modell) rovata. *

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten (IV., Egyetem-utca 4.)

MEGJELENT

A VILÁGHÁBORU

Vezérfonal iskolai tanításokhoz és tájékoztató a nagyközönség számára.

A Magyar Paedagogiai Társaság megbízásából szerkesztette

dr. IMRE SÁNDOR

az állami polgárisok tanítóképzőintézet tanára, egyetemi magántanár.

vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával.

Nagy 8-ad rétt, 248 lap.

Ára 8 korona.

E kötet Angyal Dávid egyetemi tanár, Balanyi György főgimn. tanár, Kemény Ferenc reálisk. igazgató, Litty Aurél pedag. tanár, Márki Sándor egyetemi tanár, Plich Jenő honvédelmi tanácsos, Rácz Gyula a f. v. Statisztikai Hivatal titkára és a szerkesztő tollából a következő háborús kérdésekről nyújt összefoglalást: a háború világtörténelmi előzményei, a hadi események (számos ábrával), az ország belső története a háború alatt, a hadviselő államok földrajza, a háború és a gazdasági élet, a közművelődés, a társadalmi mozgalmak, a közegészségügy és a háború, a közérkölciség és a háború, elméletek a jövőről; befejezésül: szempontok a háborús kérdések iskolai feldolgozására.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

KI EZ? GYÁRFÁS DEZSŐ

előadja

„Gyárfás telefonál“

ezimű legjobb sikerült mulatságos kacsagató telefon-jelenetet dupla hanglemezen, melynek ára: 6 darab öreg lemez. E lemez semmi pénzért nem kapható, csupán le-
járásait ócska 6 darab lemezekért. Soha az életben nem
kinálunk többé ilyen alkalmat! Kiszárlagos joggal

WÄGNER

„Hangszer-Király“-nál,

Budapest, VIII., József-körút 15. Telefon.
Beszélőgépek 500 K-ig. Árjegyzék ingyen.

Magyar Törvények, a Franklin-Társulat zsebkiadásai-ban

megjelent

AZ ÚJ EGYENES ADÓTÖRVÉNYEK

Jövedelemadó. Vagyonadó. Nyilvános
számadásra kötelezett vállalatok
kereseti adója. Hadinyereségadó.
III. oszt. kereseti adó.

Készítették:

RÓTH PÁL dr.

bp. m. kir. adófelügyelőségi s.-titkár

és

TÉRFY GYULA dr.

miniszteri tanácsos.

Ára kötve 12 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

MOLNÁR FERENCZ
ÚJ KÖNYVE:

ISMERŐSÖK

FELJEGYZÉSEK KRÓNIKÁK

Naplószerű feljegyzések
ismerősökről: nagynevekről,
névtelenekről — kortársakról.

Ára 5 korona.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

A PUTNOKI (Gömör m.)

ALL. HÁZTARTÁSI ISKOLÁBAN A beiratás megkezdődött.

Prospektust küld az iskola vezetősége.

IBSEN

KLASSZIKUS DRÁMAI KÖLTEMÉNYE:

PEER GYNT

FORDITOTTA

SEBESTYÉN KÁROLY

Megjelent a MAGYAR KÖNYVTÁR-ban

(871—874. szám.)

Ára 1 kor. 44 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

Margit-Crème

A főrangú hölgyek kedvenc szépség szer, az egész
világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés
összeállításban rejlik, a bőr azonnal felveszi és ki-
váló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mi-
vel a Margit-crémét utánozzák és hamisítják, tessék
eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, szirtalan
vegyszer készítmény, amely a külföldön nagy fel-
fontást keltett. Ára kis tégely 2 K, nagy tégely 4 K.
Margit-szappan 3— kor. Margit-powder 1:50 kor.

Gyártja Füldes Kelemen laboratoriuma Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, illatszert- a drogn-üzletben

VIDOR MARCELL

új verseskönyve:

A HOLT KÜSZÖB DALOL

— Versek a nagy világégés idején. —

Ára 2 korona.

Kapható:

LÁMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial)
r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden
könyvkereskedésben.

Gyermekeknek

legbiztosabb szer váltó-
láz, hidegletélés és sza-
márkóhőség ellen a ma-
gyar orvosok által 40
arannyal jutalmazott

Rozsnyay világhírű

Chinin-

czukorkája

és

Chinin-

csokoládéja

Nem keserű és így gyer-
mekek szívesen veszik.
Milliónium nagy érem-
mel kitüntetve és törvé-
nyesen védve. A valódi
készítmény oszmagoló
papírosan Rozsnyay M.
névalírása látható, 1
árba ára 12 fill. 25 árba
egy dobozban 8 korona.

Kapható minden gyógyszerár-
ban. — Készíti a feltalálós
Rozsnyay Mátyás gyógyszerész.
Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

VISZKETEG,

izzadás,
napégés,
bőrhámias,
rüh és sömör,
bőrbaj, fekély
daganat és sebek
ellen biztos és gyors ha-
tású szer a

Boróka-kenőcs.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely 3 korona, nagy té-
gely 5 korona, családi tégely 8 korona, hazaváló Boróka-szappan
4 korona, használati utasítások. Kapható az egyedüli készítőnél:
GERŐ SÁNDOR gyógyszerésznél, Nagykőrös 98
Budapest részlete kapható Török Rózsa, Király-utca 12. sz. és
Szold László, Bathory-utca 13. sz. gyógyszerárakban. — Vidéki
megrendelési cím: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös.

VASÁRNAPI UJSÁG

29. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JULIUS 22

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 50 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 24 korona.
Félévre — 12 korona.
Negyedévre — 6 korona.

A „Világkrónika“-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postai-
lag meg-
határozott viteldij is eszolandó.

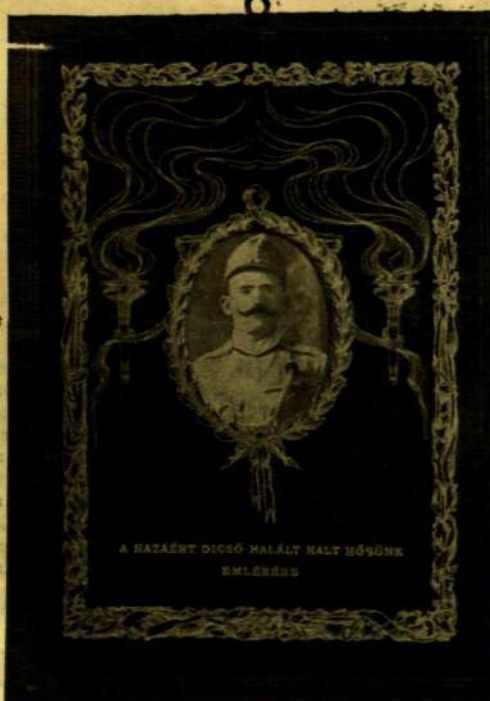
A BUDAPESTI ÚJ TELEFONKÖZPONT A JÓZSEFVÁROSBAN. — Jelfy Gyula felvétele.

Órizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden csa-
ládból kiragad egy-egy kedves
hozzátartozót, kinek emlékét szív-
vünkbe zárva, feledni nem tudjuk.
Ezeknek a dicső halált halt hő-
seinknek emlékét megörökítendő,
igen díszes, szép kivitelű fény-
képtartó keretet, (fekete moiret
alapon, ezüst nyomással) melybe
hősi halált halt kedveseink arc-
képét elhelyezhetjük, egy leve-
lezőlapon történő megrendelésre
bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

Eredeti nagyság 10x18 cm. Törvényesen védés.
Tetetés szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható.